

Dk - DIALOG

Cena 3,- Kč

Pro členy Demokratického klubu zdarma

VÁŽENÉ KOLEGYNĚ, KOLEGOVÉ A PŘÁTELE,

je tomu právě tři roky od doby, kdy v lednu 1991 vyšlo první číslo Dk-Dialogu, původně koncipované jako diskusní fórum a zpravodaj určený členům Demokratického klubu. Celé tři roky plnil Dk-Dialog vcelku dobře tuto funkci a stal se diskusní tribunou i informátorem pro jeho členy (což bylo zvláště významné pro členy mimopražské). Demokratický klub je však otevřenou nestrannou politickou organizací a chtěl by dále posílit tento charakter. Domníváme se, že Dk-Dialog bude ještě lépe prospívat poslání Dk, stane-li se fórem otevřeným pro všechny, kdo považují demokracii a demokratismus za nejvhodnější způsob politického uspořádání a chtějí k tomuto cíli přispět, popř. takové uspořádání i účinně bránit.

Jak jste si jistě všimli, již u minulého čísla se změnila tiráž a od tohoto čísla se Dk-Dialog stává prodejnou tiskovinou. Uvedené opatření je zároveň dalším krokem k cíli, který jsme si v prvním čísle Dk-Dialogu dali: přeměnit zpravodaj v periodikum, které by bylo způsobilé překročit svým uplatněním rámec členské základny a zároveň napomáhat rozsah této základny zvětšovat.

Dk-Dialog však nepřestane plnit zároveň i svou funkci původní, tj. být jedním ze stálých prostředků výměny názorů a informací členů klubu a prostředkem k přípravě stanovisek Dk k aktuální politické realitě.

Příspěvky do Dk-Dialogu by měly mít obsahovou návaznost na poslání klubu, tj. měly by se soustředit na otázky demokratismu, jeho ochrany a rozvíjení; nejde tedy o speciální otázky hospodářské, sociální, ekologické, kulturní apod., pokud nemají přímý vztah k demokratickému fungování společnosti. Svým obsahem by příspěvky měly mít vztah k aktuální politické realitě a svým rozsahem by pak měly odpovídat rozsahu Dk-Dialogu.

Napříště zpravidla nebudeme zasílat samostatné pozvánky na akce Dk, ale všechna oznámení budou pokud možno součástí Dk-Dialogu, aby tak bylo možno využít novinové poštovní sazby, jež učiní naši korespondenci méně nákladnou. Členové Dk budou jako dosud dostávat Dk-Dialog zdarma. Pro další zájemce je otevřena možnost o jeho zasílání požádat na adrese klubu s tím, že mohou předplatné uhradit poukázkou typu C na adresu Dk nebo poukázkou typu A České spořitelně v Praze 1 - 2192081-018/0900 pro účet č. 741251-018. Je možno si objednat i starší čísla. Obsah minulých ročníků postupně uveřejníme.

Předsednictvo výboru Dk

Technické poznámky pro zaslání příspěvků:

- 1) Příspěvky se nehonorují a nevracejí.
- 2) Příspěvky jsou otiskovány pod plným jménem autorů bez titulů a vědeckých hodností. Nelze používat pseudonymy, a pokud si autor nepřeje uvedení svého jména, může si zvolit zkratku, která netvoří slovo. Redakci však musí být autor znám.
- 3) Redakce si vyhrazuje právo příspěvek redakčně zpracovat a ev. vzhledem k omezenému rozsahu Dk-Dialogu zkrátit. Podstatné úpravy provede pouze po dohodě s autorem.

ZPRÁVA O PANELOVÉ DISKUSI

Dne 13. prosince 1993 se v Lákařském domě v Praze konala v rámci klinicko-psychologického dne pořádaného psychologickou sekci České lékařské společnosti panelová diskuse o limitech lidských práv a svobod v demokracii. Za přítomnosti ca 150 účastníků tvořili panel doc. Tomáš Halík z Křesťanské akademie, dr. Dana Němcová z Českého helsinského výboru, dr. Zdeněk Sovák z Vrchního soudu v Praze, ing. J. Friedlaender z Demokratického klubu a Karel Jezdinský ze Svobodné Evropy. Diskusi moderovala redaktorka Českého vysílání Svobodné Evropy Lída Rakušanová. Celá diskuse byla natáčena a byla odvysílána Svobodnou Evropou v neděli 9. ledna 1994 v pořadu FAST - Politický a společenský týdeník.

V úvodu diskuse promluvil T. Halík o poslední encyklice papeže Jana Pavla II. Dle ní je do základní struktury člověka zaprávněn základní morální zákon. Člověk má rozeznat, nikoli určovat, co je dobro a zlo, a říci "ne" zlu. Svoboda není absolutní hodnota v tom smyslu, že je zdrojem všech ostatních hodnot. Encyklika je tedy výzvou relativismu, který např. V. Bělohorský považuje za základ postmoderní kultury. Církev je pro svobodu člověka a současně hlásá objektivní platnost morálního zákona. Tyto věci nejsou v rozporu, zákon je garantem svobody. Demokracie, která by popírala morální základ hodnot, se proměňuje v totalitarismus. Vícehlas a svobodné hledání pravdy je však žádoucí a nezumi nutně vést k mravnímu relativismu.

J. Friedlaender se v souladu s někdejší diskusí v Dk při přípravě Listiny základních práv a svobod vyslovil pro princip "demokracie jen pro demokraty" a připustil možnost omezení pro protidemokratické síly, rasismus apod., i když je třeba být si vědom rizika, že těchto omezení může být zneužito. Pozastavil se nad natečností justice při uplatňování těch omezení, která jsou součástí našeho právního řádu.

Jak uvedl K. Jezdinský, v USA by neobstálo žádné zužování demokratických svobod. Byl tam odmítnut kandidát na funkci soudce Nejvyššího soudu, který zastával názor, že mravní zákon je nad zákonem ústavním. V současné době žaluje Ku-Klux-Klan orgány státu Kentucky za to, že mu nebyl povolen jakýsi průvod. Advokátem KKK je právník černé pleti z Národní asociace pro barevné lidi, který pracoval již pro Asociaci M. L. Kinga. Považuje za nebezpečné jakékoli omezení práv a svobod, a to i pro rasisty. J. Friedlaender k tomu na závěr diskuse podotkl, že bude vždy záležet na tom, jak se cítí být ta či ona společnost imunní vůči protidemokratickým tendencím. Americký národ má všechny důvody v sobě předpokládat vysoký stupeň imunity, situace v Evropě na východ od Rýna a zejména od Labe může být odlišná.

Dalším předmětem diskuse bylo zneužívání psychiatrie. Šlo zejména o zadržování disidentů na psychiatrii ve významných dnech (to bylo v režii StB) a dále o to, že lidé trávající na svých stanoviscích se jeví i psychiatrům jako nenormální. Naše psychiatrie nepřijala "Brežněvovu doktrínu" v této věci, vytýká se jí však poslání řady disidentů do důchodu.

Diskuse se také zabývala vhodností instituce ombudsmana. Zejména D. Němcová zdůvodňovala jeho potřebu neexistencí nebo nedotažeností různých podzákonných norem, nedostatečnou informovaností úředníků apod. Na další nedostatky v zajištění průchodu spravedlnosti poukázal Z. Sovák (přílišný legislativní kvap, neexistence dozorové funkce státního zastupitelství apod.). Pro zřízení institutu ombudsmana se vyslovil i zástupce Dk.

Vcelku lze říci, že šlo o zajímavou diskusi, která mohla přispět i k většímu proniknutí Dk do vědomí veřejnosti.

J.P.

POZNÁMKY A OTÁZKY NA OKRAJ DNE

Televizní pořad "Ve středu", vysíláný každou středu před 22. hodinou, se dostává do obrátek. Způsob, jakým jsou zvolené otázky prezentovány a zkoumány, je nepochybně pro mnoho televizních diváků zajímavý, poučný a inspirativní a věřím, že ani členové Dk si jej ve své většině nenechají ujít.

Ve středu 26. ledna byl vedle historika D. Třeštíka a M. Kocába, který byl spoluautorem pořadu, účastníkem debaty premiér České vlády Václav Klaus. Téma: územně správní uspořádání a vytváření územních samospráv v ČR. Otázka složitá a z hlediska demokracie a demokracie přímo zapletitá. Na jedné straně zdroj nadějí na prohloubení demokracie tím, že se rozhodování v mnoha věcech přiblíží občanovi a že by mohl být ve vztahu k příslušnému regionu, kraji či zemi diferencovanější a kvalifikovanější, na druhé straně (oprávněný?) zdroj obav z tříštění státní jednoty prosazováním lokálních, a dokonce uměle vyvolávaných "národnostních" zájmů, ze zvyšování správních nákladů apod. Z jedné strany lépe či hůře zdůvodňovaný odpor proti tzv. pragocentriismu (jducí tak daleko, že někdejší by zřejmě šádné centrum, kromě vlastního, ani nepotřebovali), z druhé strany pochopitelná snaha to s touto decentralizací nepřehnat, protože stát je stát a žádný argument není tak silný, aby bylo možno připustit rozparcelování republiky na jakési quazi-státečky, které by mohly znemožňovat, nebo alespoň ztěžovat, jakékoli jednotné řízení.

Přiznám se, že se mi premiéřův postoj v této věci - nepřipustit rozrušení ústředního rozhodování o všech otázkách, které vyznačují jednotu státu a jsou důležité pro všechny jeho občany - zdá velmi rozumný. Přistihl jsem se při myšlence, zda by opravdu nebylo lepší, jak v debatě nadhodil M. Kocáb, zatím s řešením počkat a nechat věci ještě zrát. Naproti tomu se mi však zdá, že politické tlaky jsou již příliš silné a že evtent. odklad by sice mohl přispět k racionální kvalitě konečného rozhodnutí, ale také by mohl ponechat volné místo vášním a různým postranním zájmům, což by asi republice neprospělo. V každém případě dost otázek, k nimž by se mohli (a snad i měli) vyslovit i další členové Dk.

J. Janoušek

ZE ŽIVOTA ČLENŮ DEMOKRATICKÉHO KLUBU

Člen Dk JUDr. Dušan Hendrych, CSC. byl v prosinci minulého roku jmenován univerzitním profesorem pro obor správního práva a týž měsíc byl zvolen děkanem Právnické fakulty UK pro období 1994-1997; do funkce nastoupí v únoru t.r. Kol. Hendrych se narodil 26.12.1927 v Mostě. Studium na právnické fakultě UK ukončil v roce 1951. Pracoval krátkou dobu jako brigádník a poté v různých právnických a ekonomických povoláních, od roku 1968 do roku 1990 ve výzkumu v oboru veřejné správy a veřejného práva v Ústavu státní správy. Ve volbách v roce 1990 vykonával funkci zapisovatele Ústřední volební komise ČSFR. Kandidátskou práci na téma "Efektivnost státní správy" obhájil v roce 1977, v roce 1991 se habilitoval v oboru státní právo a správní věda, stal se vedoucím katedry stejného jména a proděkanem fakulty. Publikoval více vědeckých a odborných prací. Z monografií uveďme "Základy správní vědy" (1992); s kolektivem publikoval učebnici správního práva (1994). Kol. Hendrych je členem Demokratického klubu od roku 1948 a od března 1990 zastává funkci místopředsedy Dk.

red.

INFORMACE

Dne 15. ledna 1994 se konalo Generální shromáždění Evropského hnutí v ČR. Cílem hnutí, které vzniklo v listopadu 1992, je působit k vytvoření politické, ekonomické a kulturní jednoty Evropy. Na závěr přijali účastníci shromáždění, kterého se zúčastnila řada zástupců občanských organizací (mezi nimi i Dk) a politických stran, prohlášení, ve kterém vyjádřili podporu současné radikální transformaci České republiky, zdůraznili přání úzce spolupracovat při vytváření občanské společnosti, vyslovili uspokojení nad nálezem Ústavního soudu ve věci odmítnutí návrhu na zrušení zákona o protiprávnosti komunistického režimu a odporu proti němu, vyjádřili odhodlání prosazovat masarykovské pojetí demokracie, podpořili Chartu občanství a práv Evropské unie a přihlásili se k zásadám tolerance a odporu proti rasismu.

Z.P.

Poslední loňské setkání členů a příznivců Dk se konalo 9.12.93 na Právnické fakultě UK. Účast byla tentokrát poměrně malá, a tak bylo upuštěno od nových témat a debata se zaměřila na zhodnocení uplynulých diskusí a na návrhy do diskusí příštích. Přítomní členové se dohodli, že diskusní setkání budou zatím probíhat jako dosud, tj. každý druhý čtvrtek v měsíci na PF UK.

První setkání v roce 1994 proběhlo 13. ledna t.r. K debatě navrhl řadu témat ing. J. Friedlaender. Z témat jsou stále aktuální otázky restitucí a správního rozčlenění státu. Bude se o nich diskutovat patrně i na příštích schůzkách. Jako další široké téma byla navržena otázka výchovy mládeže a vztahu mladých lidí k demokracii. Velmi zajímavá byla zpráva ing. Formánka o situaci v Ostravě.

Příští diskuse se koná ve čtvrtek 10.2.1994 v 17 hod. opět na PF UK, nám. Curieových v Praze 1, místnost č.42.

Vydavatel: Demokratický klub, pošt. přihrádka 663, 111 21 Praha 1
Odp. redaktor: Josef Janoušek, Domažlická 4, 130 00 Praha 3
Podařování novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha čj. NP 2471/93 ze dne 20.12.1993